

Застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми

КРИТЕРІЙ 1. ПРОЕКТУВАННЯ ТА ЦЛІ ОП

1.1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

- з'ясувати, чи ОП спроектована відповідно до запитів зовнішніх і внутрішніх стейкголдерів;
- чи визначено фокус програми, що дозволяє відрізняти її від інших програм;
- Цілі програми повинні узгоджуватися з місією та стратегією ЗВО;
- Рішення про відкриття чи подальше функціонування ОП не повинно бути продиктоване лише економічною доцільністю, її цілі мають відповідати також суспільній місії ЗВО.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Що визначають цілі ОП (очікуване застосування набутих компетентностей)?
- У чому полягають особливості (унікальність – за наявності) цієї програми, та як вони визначаються цілями ОП?
- У чому саме ОП відповідає місії та стратегії ЗВО?
- Яким чином цілі ОП корелюють зі змінами у стратегії ЗВО, якщо такі відбувалися?
- Яким чином враховані у перспективах розвитку університету можливості подальшого вдосконалення ОП та/або спеціальності, в межах якої вона існує?

1.2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

- ЗВО має продемонструвати, що позиції і потреби стейкголдерів розглядалися та були враховані або відхилені.
- пам'ятати, що здобувачі та випускники програми також є стейкголдерами.
- пересвідчитися, що залучення стейкголдерів мало реальний, а не формальний характер

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином і які стейкголдери були залучені до формульовання цілей ОП та визначення результатів навчання?

- Які пропозиції надходили від зацікавлених сторін (стейкголдерів) на етапі розробки ОП?
- У який спосіб були враховані пропозиції стейкголдерів при формулюванні цілей ОП та визначені результатів ОП?
- Чим зумовлювалося врахування чи відхилення тих чи інших пропозицій?

1.3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

- продемонструвати, що розробники ОП урахували тенденції ринку праці та галузевий контекст при формулюванні цілей та програмних результатів навчання
- налагодити зворотний зв'язок з роботодавцями та випускниками

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- У чому саме цілі ОП та ПРН відповідають тенденціям розвитку ринку праці та спеціальності?
- Як і коли були проаналізовані тенденції розвитку спеціальності, щоб це встановити?
- Яким чином галузевий контекст був урахований під час формулювання цілей та визначення програмних результатів навчання?
- Яку роль відіграє регіональний контекст для функціонування ОП? Як він був взятий до уваги під час формулювання цілей та визначення ПРН?
- Досвід яких аналогічних вітчизняних та іноземних програм враховувався при формулюванні цілей та визначені програмних результатів ОП?
- Які висновки були зроблені в результаті порівняння? Які кращі практики були запозичені із цих програм? Яких недоліків вдалося запобігти завдяки такому аналізу?
- Які характеристики ОП роблять її конкурентноздатною у порівнянні з вітчизняними та іноземними аналогами?

1.4. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають

відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

- яким чином затверджений стандарт вищої освіти за спеціальністю був урахований в редакції ОП після затвердження стандарту.
- Для виконання цього підкритерію ОП має забезпечувати досягнення всіх результатів навчання, визначених у відповідному стандарті.
- Програмні результати навчання можуть не вичерпуватися тими результатами навчання, що їх визначає стандарт. Визначення додаткових ПРН є правом ЗВО.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи ПРН ОП відповідають результатам навчання, запропонованим стандартом вищої освіти? Якщо присутні розбіжності, чим вони зумовлені?
- За умови відсутності стандарту – чи задовільняє ОП вимоги, які визначені в Національній рамці кваліфікацій? Яким чином це досягається?
- Чи забезпечуються інші ПРН, окрім тих, які сформульовані у відповідному стандарті? Якщо – так, то яким чином?

КРИТЕРІЙ 2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ОП

Під структурою слід розуміти послідовність та зв'язки між собою ОК.

2.1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

2.2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

- Взаємопов'язаність ОК визначається структурно-логічною схемою навчання і викладання. Насамперед це стосується тих ОК, що є передумовами для вивчення інших
- Обов'язкові ОК, включені до ОП, мають у сукупності призводити до досягнення програмних результатів навчання. ЗВО повинен продемонструвати, зазвичай через відповідну матрицю (додаток до відомостей про самооцінювання), що кожен ПРН реалістично охоплений змістом програми.
- Особливу увагу варто приділити досягненню ПРН, які корелюють із загальними компетентностями (передбаченими стандартами вищої

освіти). Зокрема, для першого рівня – це здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою, цінування та повага різноманітності та мультикультурності тощо, для другого – або для третього (за відсутності стандарту) – відображені вимоги НРК про володіння академічною українською та іноземною мовою.

Якщо певні ПРН забезпечуються виключно за рахунок дисциплін вільного вибору здобувача, це недолік у контексті відповідності Критерію 2 !!!

Від ЗВО очікується навчальний план (далі в тексті Рекомендацій – НП), сформований відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми.

2.3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Як зміст ОП (освітні компоненти) відповідає об'єкту(ам) вивчення та/або діяльності?
- Як зміст ОП (освітні компоненти) відповідає теоретичному змісту предметної області (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів та прогнозування результатів)?
- Як зміст ОП (освітні компоненти) відповідає методам і технологіям (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці)?
- Як зміст ОП (освітні компоненти) відповідає інструментам та обладнанню (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати)?
- Якщо ОП є міждисциплінарною, варто надати обґрунтування для визначеного програмою поєднання освітніх компонентів, що стосуються кожної із дисциплін.

2.4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

- Вибіркові компоненти повинні складати не менше 25% від обсягу ОП.
- Дисципліни можуть вважатися вибірковими лише в тому разі, якщо вони є такими відповідно до можливостей вибору здобувача вищої освіти.

- недоліками у контексті відповідності Критерію 2 будуть вважатися ситуації, коли:
  - здобувачі вищої освіти формально та/або фактично позбавлені можливості обирати дисципліни для включення до свого індивідуального НП (в ОП є лише дисципліни «за вибором ЗВО»; процедура вибору дисциплін не розроблена або є лише удаваною тощо);
  - частка ОК за вибором здобувачів не відповідає вимогам законодавства; дисципліни, що пропонуються на вибір, переважно дублюють одна одну (наприклад, різні за назвою дисципліни мають аналогічний зміст або переважно повторюють його); процедура і організаційне забезпечення обрання дисциплін є занадто ускладненою та/або негнучкою; відсутня практика інформування здобувачів про зміст дисциплін перед вибором; здобувачі вищої освіти лише частково інформуються про зміст дисциплін; процедура не може призводити до того, що певна дисципліна стає обов'язковою.
- Навчальні плани мають враховувати вимогу щодо вибірковості дисциплін. **На практиці це означає, що НП має включати лише обов'язкові дисципліни та передбачати наявність кредитів для вибіркових дисциплін.**

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи наявні в ЗВО процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії та який механізм їхнього функціонування?
- Яким чином у ЗВО відбувається формування індивідуальної освітньої траєкторії, і що воно включає в себе? Як додаються проблеми, пов'язані з її формуванням на ОП?
- Чи існує можливість реального вибору навчальних дисциплін? (Опишіть відповідні процеси з точки зору здобувача вищої освіти.) Якими документами це регламентується?
- В який спосіб визначаються дисципліни, що пропонуються на вибір здобувачам?
- Якою є процедура інформування здобувачів вищої освіти про дисципліни, що пропонуються їм на вибір?
- Якщо ЗВО не має повноцінної системи реалізації права обирати дисципліни, які заходи здійснюються задля її створення? Які перешкоди стоять на заваді цьому?

2.5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

- ЗВО має у співпраці із роботодавцями та випускниками програми повинен ретельно підходити до визначення змісту практик, їхньої відповідності сучасним вимогам ринку праці та мати змогу продемонструвати це під час акредитаційної експертизи.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які саме з передбачених ОП компетентностей формує практична підготовка?
- Яку наступність різних видів практичної підготовки (практичні заняття, лабораторні роботи, навчальні екскурсії, підготовка проектів тощо) передбачає ОП?
- Як відбувається співпраця з роботодавцями у формуллюванні цілей і завдань практичної підготовки, визначені її змісту?
- Яким чином практична підготовка відображає останні тенденції розвитку відповідної сфери професійної діяльності?
- Яким є рівень задоволеності здобувачів та випускників компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за ОП?

2.6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям

- Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності») дають змогу випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці. Зокрема, це навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, уміння вирішувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, здатність логічно і системно мислити, креативність та ін.
- У межах цього підкритерію ЗВО має продемонструвати, що певна ОП дає змогу здобувачеві набути ті соціальні навички, що зумовлені цілями ОП, зокрема подальшою професійною діяльністю випускника програми.
- Позитивною практикою є формування soft skills при вивчені конкретних дисциплін, однак не вичерpuється лише цим, бо також може відбуватися в межах загальних та фахових дисциплін.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином зміст ОП (освітніх компонентів) сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills)?

- Які форми та методи навчання сприяють набуттю соціальних навичок (*soft skills*)? Варто навести конкретні ОК та відповідні навички.
- Чим обґрунтовується акцент на тих або інших соціальних навичках у межах ОП?

2.7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Як саме зміст ОП враховує вимоги професійного стандарту (за наявності)?
- Якщо професійний стандарт відсутній, які документи розроблено ЗВО для визначення результатів навчання, що дають змогу присвоїти певну професійну кваліфікацію?

2.8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Наслідком некоректного співвіднесення може бути не лише присвоєння недостатньої кількості кредитів з дисципліни, але і завищений обсяг завдань для самостійної роботи, не потрібний для досягнення очікуваних результатів навчання

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином ЗВО визначає реальний обсяг навантаження здобувачів вищої освіти?
- Які заходи вживає ЗВО для розуміння, чи перевантажені студенти?
- Яким чином ЗВО визначає, чи вистачає здобувачам часу на самостійну роботу?
- Які основні проблеми були виявлені під час таких досліджень? Яких заходів ЗВО вживає, аби їх усунути?
- Які види контактних (аудиторних) годин переважають і чому?

2.9. Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

- Наявність елементів дуальної освіти не є обов'язковою при акредитації ОП. Однак, якщо ЗВО впроваджує ОП з дуальною формою освіти, то має продемонструвати, що структура та НП програми відповідним чином узгоджені.
- Дуальна освіта вимагає відповідність організації освітнього процесу: 1) навчання на робочому місці; 2) обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу ОП; 3) виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином структура ОП та НП спрямовані на здобуття освіти за дуальною формою (якщо така форма запроваджена на ОП)?
- Яким чином оцінюються результати навчання, отримані на робочому місці?
- Як узгоджується здобуття компетентностей на виробництві з програмними результатами навчання ОП?

КРИТЕРІЙ 3 – ДОСТУП ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерій 3 присвячений процедурам вступу та визнання результатів навчання.

3.1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Підкритерій 3.1 визначає вимоги до правил прийому на навчання за ОП. У контексті акредитації ОП основна увага має приділятися саме тим аспектам процедури прийому, які стосуються цієї ОП. Підкритерій вимагає, щоб правила, які стосуються конкретної програми, були чіткими й зрозумілими, не містили дискримінаційних положень та були оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи є Правила прийому чіткими, зрозумілими та доступними для потенційних вступників?
- Чи всі положення Правил прийому є недискримінаційними та визначаються особливостями отримання кваліфікацій?

3.2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

- Форми та зміст вступних випробувань чи їхні окремі елементи, визначення яких перебуває у сфері компетенції ЗВО, мають відповідати

рівневі початкових (вхідних) компетентностей, потрібних для того, щоб розпочати навчання за цією програмою.

- У контексті бакалаврських програм це стосується насамперед визначення предметів, сертифікати ЗНО з яких приймаються для вступу на програму, а також коефіцієнтів для визначення конкурсного балу. Попри обмеження Умов прийому, якщо ЗВО має можливість самостійно вирішувати певні питання, то має пояснити, чому було ухвалено саме таке рішення, а не інше.
- Під час визначення особливостей прийому на ОП магістра і доктора філософії (доктора мистецтв), ЗВО має більше можливостей для визначення вимог під час вступу, а отже – несе більшу відповідальність за визначення форми і змісту вступних випробувань.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- У який спосіб був встановлений мінімальний бал ЗНО? Як обираються – за наявності такої можливості – предмети ЗНО (для бакалаврської ОП)? Хто долучається до обговорення цих вимог Правил прийому?
- Як формуються / переглядаються програми творчих конкурсів, вступних випробувань тощо? Як вони враховують особливості ОП (за наявності)?
- Чи коефіцієнти кожного компоненту вступного випробування/фахового вступного екзамена вмотивовані особливостями ОП?
- Яким чином правила прийому та інша документація щодо вступу на ОП змінювалися протягом звітного періоду? Чим були зумовлені ці зміни? Які зміни до правил прийому на ОП плануються у найближчому майбутньому?
- Продемонструйте, що вимоги до вступників, на думку ЗВО, є ефективним способом для формування контингенту здобувачів, які вмотивовані та здатні до навчання на ОП?

3.3. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними

для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

- Варто зауважити, що йдеться не лише про правила визнання результатів навчання, здобутих в іноземних ЗВО. Здобувачі вищої освіти можуть здобувати окремі РН також і у вітчизняних ЗВО (через проходження окремих ОК або сертифікатних програм у статусі слухача), і такі РН також можуть бути предметом визнання.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Якою є процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності? Яким чином ця процедура гарантує надійність визнання РН?
- Навести приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО по цій ОП, якщо такі були.
- З якими основними проблемами ЗВО стикається під час визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, на ОП? Чим вони зумовлені? Які заходи вживаються задля їхнього усунення?

3.4. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Якою є процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином ця процедура гарантує надійність визнання РН?
- Які критерії визначені ЗВО для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті?
- Навести конкретні приклади практики застосування вказаних правил на відповідній ОП.
- З якими основними проблемами ЗВО стикається під час визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті? Чим вони зумовлені? Які заходи вживаються задля їх усунення?

КРИТЕРІЙ 4 – НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

4.1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

- Парадигмою студентоцентрованості є підхід, за яким здобувача розглядають як суб'єкта із власними унікальними інтересами, потребами, самодостатнім і відповідальним учасником освітнього процесу.
- Під час виконання навчальних завдань здобувачі освіти мають бути вільними обирати теми для досліджень, зокрема й теми, які є контраверсійними.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким формам і методам навчання віддають перевагу на ОП і чому?
- Як студентоцентрований підхід реалізується в освітньому процесі, зокрема яким чином вибір форм і методів навчання і викладання відповідає такому підходу?
- Як ЗВО забезпечує можливість обрання науково-педагогічними працівниками методів навчання та викладання відповідно до принципів академічної свободи?

4.2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Підкритерій 4.2 стосується інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес.

- Підкритерій підкреслює, що надавана здобувачам інформація має бути доступною, зрозумілою і вчасною.
- Рекомендованими формами представлення інформації про ОК є робоча програма навчальної дисципліни та силабус.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яка конкретно інформація щодо організації та змісту освітнього процесу висвітлена на сайті та онлайн у навчальних середовищах?
- Як і коли здобувачам надається доступ до інформаційних ресурсів, зокрема до робочих програм навчальної дисципліни та силабусів (за наявності), інших навчально-методичних матеріалів ОП?
- Яким чином здобувачам освіти надається інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання, зокрема оцінювання певних видів робіт в межах ОК?
- Чому була обрана саме така форма інформування? Які, на думку ЗВО, сильні і слабкі сторони обраної форми інформування? Що в ній варто покращити? Що заплановано зробити з метою такого вдосконалення?

4.3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

- підкритерій стосується саме використання дослідницьких методів в освітньому процесі і не може бути вичерпанім інформацією про наукову роботу викладачів і студентів.

- У контексті підкритерію 4.3 ЗВО має продемонструвати, що він впроваджує елементи дослідження в освітній процес на конкретній ОП з урахуванням згаданих особливостей.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Як в освітній процес імплементовані методи навчання, засновані на дослідженнях?
- Які конкретно наукові досягнення, індивідуальні та / або колективні, використовуються в освітньому процесі та позанавчальній діяльності на ОП?
- Чи проходять здобувачі практику в лабораторіях, наукових центрах, клініках тощо та які її результати?
- Підтримку яких стейххолдерів, донорів отримали наукові проєкти здобувачів вищої освіти та викладачів? Навести приклади реалізованих проєктів (за наявності).

4.4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

- **Підкритерій 4.4** стосується оновлення викладачами змісту освіти (ОК) на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі як одного з головних завдань системи внутрішнього забезпечення якості ЗВО
- Такий стан справ, коли зміст переважної більшості навчальних дисциплін не оновлювався протягом тривалого часу, є неприйнятним. Винятком можуть бути дисципліни із основ певної науки, якщо зміст відповідних наукових положень є загальновизнаним і сталим у науковій спільноті. Однак викладачі все одно мають оновлювати свої курси в аспекті методів викладання, матеріалів для підготовки тощо.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином на ОП функціонує система перегляду та оцінювання змісту ОК?
- На основі чого (з чиєї ініціативи) та з якою періодичністю ОК оновлюються?
- Як і ким визначається, які сучасні практики та наукові досягнення слід використовувати у навчанні?

4.5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Підкритерій 4.5 стосується інтернаціоналізації діяльності ЗВО. Він вимагає від ЗВО продемонструвати, що навчання, викладання і наукові дослідження пов’язані з визначеною інституційною політикою та стратегією

інтернаціоналізації, а сам зміст освіти (ОК), передбачає ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки у відповідній галузі.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Як саме реалізуються програми міжнародної академічної мобільності на ОП? З якими проблемами зустрічаються здобувачі вищої освіти та як ці проблеми додаються?
- До яких міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних доступ здобувачі освіти та НПП на ОП?
- Яким чином стимулюється і підтримується міжнародна академічна мобільність та міжнародні академічні проекти студентів та викладачів у поєднанні з навчальним процесом? Якою є динаміка відповідного кількісного показника на ОП?
- Чи передбачає ОП ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками у відповідних галузях?

**КРИТЕРІЙ 5 – КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ, ОЦІНЮВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

5.1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

- Контрольні заходи, їх зміст і критерії оцінювання здобувачів мають бути повними, чіткими, зрозумілими, валідними та вчасно оприлюдненими (для поточного контролю – на початок семестру, для підсумкового – відповідно до опису ОП).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які саме форми контрольних заходів, їх зміст та збалансованість розподілу оцінок застосовані для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в межах навчальних дисциплін? Як вони дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?
- Чим досягається їхня прозорість і зрозумілість для здобувачів вищої освіти?
- Яким чином застосовуються різномірні види завдань, у тому числі самоконтроль?

- Коли саме інформація про форми контрольних заходів, критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?
- Як це регламентується нормативною базою ЗВО?
- Чи практикується збір інформації щодо чіткості та зрозуміlosti критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти? Яким чином він здійснюється?
- Як враховується отримана інформація для вдосконалення освітнього процесу?

5.2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Підкритерій 5.2 вимагає від ЗВО використання форми атестації, які визначені у відповідному стандарті вищої освіти (за наявності).

Оскільки стандарти вищої освіти визначають лише базові вимоги, ЗВО можуть вводити також і форми атестації, що не передбачені стандартом. Наприклад, якщо у стандарті передбачається атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи, то ЗВО може додатково до цього вводити також атестацію у формі кваліфікаційного іспиту.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?
- Якщо ЗВО додає власні форми атестації, як це сприяє встановленню досягнення ПРН?

5.3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

- Підкритерій 5.3 стосується процедурних аспектів проведення контрольних заходів. Якість відповідних правил і послідовність у їхньому дотриманні є важливою передумовою для об'єктивності результатів оцінювання.
- Здобувачі освіти повинні мати офіційну реальну процедуру оскарження результатів контрольних заходів та правил їхнього повторного проходження.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які документи ЗВО містять процедуру проведення контрольних заходів?
- У який спосіб забезпечується доступність цих документів для здобувачів вищої освіти та викладачів?
- Яким чином забезпечується об'ективність та неупередженість екзаменаторів?
- Наведіть процедури та приклади запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
- Якими є процедури повторного проходження контрольних заходів (з прикладами)?
- Яким чином регламентовані процедури оскарження результатів контрольних заходів? Наведіть приклади.

5.4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної добroчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми.

Заклад вищої освіти популяризує академічну добroчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної добroчесності

Підкритерій передбачає, зокрема, здійснення заходів з популяризації академічної добroчесності серед здобувачів вищої освіти. Формами популяризації можуть бути введення в ОП окремих ОК, присвячених академічній добroчесності та навичкам академічного письма, реалізація ЗВО окремих короткострокових навчальних модулів з цієї тематики тощо.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які документи ЗВО (інші інформаційні матеріали) містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної добroчесності?
- Які технологічні рішення (програмне забезпечення) використовуються як інструменти протидії порушенням академічної добroчесності?
- Яким чином відбувається перевірка на plagiat кваліфікаційних робіт (та/або інших видів наукового та навчального доробку учасників освітнього процесу)?
- Яким чином формується база/репозитарій кваліфікаційних робіт у межах ОП?
- Які види реакції можливі в ЗВО на порушення академічної добroчесності?
- Як унормована реакція на порушення академічної добroчесності в нормативних актах та документах?

- Наведіть факти порушення академічної добросовісності на ОП та зазначте, які заходи були вжиті.

КРИТЕРІЙ 6 – ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ

6.1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ЗВО обґруntовує відповідність викладачів тим ОК, які вони забезпечують. Характеризуючи цей підкритерій, варто вказати загальну кількість викладачів, які працюють на ОП, проаналізувати структуру викладацького складу (кількість та %) за віком, статтю, науковим ступенем, вченим званням, за наявністю сертифікату В1/В2 з іноземної мови. Викладачі, які залучаються до наукового керівництва бакалаврських (магістерських) випускових робіт, як правило, повинні мати науковий ступінь.

Від ЗВО очіkуються відповіді на такі питання:

Чим був умотивований добір НПП для викладання саме цих ОК?

6.2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Підкритерій 6.2 стосується процедур конкурсного добору викладачів. Для того, щоб виконати цей підкритерій, ЗВО має продемонструвати, що під час проведення конкурсу на посади викладачів саме їхній професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП є вирішальними для результатів конкурсного відбору.

Від ЗВО очіkуються відповіді на такі питання:

- Яким чином процедура конкурсного добору враховує професіоналізм викладачів як вимогу?
- З якими проблемами стикається ЗВО під час добору викладачів на програму? Які заходи заплановано для їхнього усунення?

6.3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО повинен продемонструвати, що він залучає роботодавців, які мають належний досвід у відповідній галузі (виді економічної діяльності). Можливе залучення роботодавців для спільнотого виконання науково-дослідних робіт,

організації стажування педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

Яким чином залучені роботодавці до організації та реалізації освітнього процесу?

6.4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Підкритерій 6.4 передбачає оцінювання того, чи залучає ЗВО до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Загалом таке залучення не обов'язково повинно мати формальний характер трудових відносин з певними особами, що не є викладачами (проведення майстер-класів, гостьових лекцій тощо). Достатньо продемонструвати, що в аудиторних заняттях беруть участь «зовнішні» професіонали.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином були залучені професіонали-практики, експерти та представники роботодавців до викладання та організації освітнього процесу?
- Які саме організаційні та інші проблеми були виявлені та які шляхи для їхнього вирішення пропонуються?

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У межах цього підкритерію ЕГ має пересвідчитися, що ЗВО налагодив систему професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів, власну або у співпраці із іншими організаціями

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Якими є професійні потреби викладачів? Яким чином існуюча в ЗВО система професійного розвитку дозволяє їх задоволити?
- Які заходи вживаються для підвищення фаховості викладачів?
- Які існують процедури моніторингу рівня професіоналізму викладачів?

6.6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Підкритерій 6.6 стосується стимулювання викладацької майстерності. У цьому контексті ЗВО має продемонструвати наявність системи матеріального та/або морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- У чому полягає система заохочення викладачів (у тому числі нематеріального характеру) за досягнення у фаховій сфері? Які інші форми стимулювання пропонує ЗВО?

КРИТЕРІЙ 7 – ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

7.1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Оцінювання матеріально-технічних ресурсів відбувається в контексті цілей та ПРН кожної конкретної програми

Варто проаналізувати, чи є достатніми для реалізації ОП: бібліотека, у т. ч. електронні ресурси, наповнення фондів, інша інфраструктура, обладнання, необхідність якого зумовлена особливостями програми. ЕГ оцінює, чи ЗВО використовує для освітньої діяльності на ОП необхідне програмне забезпечення, фінансове, навчально-методичне забезпечення тощо.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Як формуються фінансові ресурси ЗВО для реалізації ОП? Чи є вони достатніми?
- Яке матеріально-технічне забезпечення обладнання було придбане та використовується для реалізації ОП?
- Продемонструйте, що навчально-методичне забезпечення ОП сприяє досягненню цілей, завдань, ПРН.

7.2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи є доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформації них ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП безоплатним?

7.3. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задоволінити їхні потреби та інтереси

Середовище формується цінностями академічної спільноти, практиками соціальних взаємодій (зокрема – взаємоповагою та взаємною вимогливістю), суб'єктивним досвідом всіх учасників освітнього процесу. Освітнє середовище також стосується навчання і викладання (умови навчання, стосунки з викладачами тощо) та позаосвітньої діяльності (можливості для соціальних активностей на території закладів, включно з гуртожитками, студентськими сервісами тощо).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи проводиться опитування серед здобувачів вищої освіти на ОП щодо їхніх потреб та інтересів? Чи були і як саме були враховані його результати?
- Яким чином гарантується безпека освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти?
- З якими проблемами у сфері життедіяльності, зокрема психічного здоров'я, найчастіше стикаються здобувачі ОП? Які заходи ЗВО вживає з метою вирішення цих проблем? Наскільки ці заходи, на думку ЗВО, є ефективними?

7.4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином відбувається комунікація зі студентами ОП? Чи є така комунікація, на думку ЗВО, ефективною? Які недоліки були виявлені, що заплановано зробити для їхнього усунення?
- Які існують механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти за ОП, у тому числі підтримка осіб з особливими потребами?
- Продемонструйте достатність підтримки здобувачів освіти під час використання технологій дистанційного навчання.
- У який спосіб надається соціальна підтримка здобувачам вищої освіти за ОП, якщо такі приклади були?

7.5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Особливі потреби не зводяться до потреб людей з інвалідністю. Додаткову підтримку можуть потребувати, для прикладу, студенти, що мають дітей.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином ЗВО забезпечує реалізацію прав на освіту осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою?

7.6. Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила вирішення конфліктних ситуацій передбачають процедури (в тому числі із забезпеченням належної конфіденційності) щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та одержання неправомірної вигоди (хабарництво).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яка політика і процедури ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій?
- Чи забезпечено можливість їхнього застосування для учасників освітнього процесу? Які були випадки застосування цих процедур під час реалізації ОП?
- Яким чином долукалися до вирішення таких проблем органи студентського самоврядування?

КРИТЕРІЙ 8 – ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОП

Головним є не тільки факт наявності внутрішньої системи забезпечення якості, а саме вчасне та адекватне її реагування на виявлені недоліки (чи здобутки) в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП.

8.1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Переконатися, що розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно з визначеною інституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Якщо акредитація первинна, це не означає, що компоненти ОП не мали б бути вдосконалені або переглянуті

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП наявні в ЗВО?
- Хто долучений до цих процедур та з якими функціями?
- Які зміни відбулися в ОП та чим вони вмотивовані?
- З якими викликами ЗВО стикається у процесі запровадження цих процедур?

8.2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Отримання постійного зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою внутрішнього забезпечення якості ОП. Щонайменше, ЗВО має організовувати періодичні опитування здобувачів, результати яких повинні реально впливати на зміст навчання і викладання. Залучення органів студентського самоврядування (ОСС), товариств аспірантів і молодих вчених, інших об'єднань здобувачів вищої освіти (активних студентів) до цих процесів є рекомендованим.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином збираються та враховуються пропозиції здобувачів вищої освіти при розробці та перегляді ОП?
- У який спосіб здобувачі вищої освіти беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП? Які питання є актуальними для представників студентського самоврядування у контексті цієї ОП? Як ЗВО на них реагує/планує реагувати?
- Яким чином у ЗВО організована процедура опитувань здобувачів вищої освіти? За якою методологією та ким складаються анкети? Як технологічно організований процес опитувань? Як опрацьовуються їхні результати? Які рішення ухвалюються за наслідками опитувань (наведіть конкретні приклади)?

8.3. Работодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- З якими роботодавцями/об'єднаннями роботодавців співпрацює ЗВО для забезпечення якості ОП? Чим обґрунтований саме такий вибір?
- Яким чином збираються і враховуються пропозиції від роботодавців для перегляду ОП?
- Які проблеми в реалізації ОП є актуальними для роботодавців? Як ЗВО реагує/планує на них реагувати?

8.4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Заразом ЗВО має продемонструвати, що вживає заходів для того, аби здійснювати загальний моніторинг кар'єрних шляхів випускників ОП і використовувати їхній досвід під час перегляду ОП (опитування випускників, співпраця з асоціацією випускників тощо).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- У який спосіб забезпечується процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників програми?
- Яким чином враховуються пропозиції випускників програми при розробці та перегляді ОП?
- Якими є типові траекторії працевлаштування випускників програми? Як ця інформація впливає на процеси перегляду ОП?

8.5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ВСЗЯ уможливила адекватне реагування на недоліки, які виявлялися в ОП під час здійснення необхідних процедур, а також поширювала позитивні практики.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Які конкретні недоліки ОП були виявлені? Яка була причина цих недопрацювань? Як система забезпечення якості відреагувала на них?

8.6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Підкритерій 8.6 вимагає продемонструвати, що ЗВО врахував зауваження і пропозиції, висловлені під час попередніх акредитацій (у т.ч. акредитацій інших ОП, якщо виявлені недоліки мають інституційний характер).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином були враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій?

8.7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, інші причетні до освітньої діяльності за ОП мають демонструвати розуміння необхідності покращення якості освіти.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином та на яких етапах учасники академічної спільноти змістово залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?
- Які інституційні практики формують залученість членів академічної спільноти до процесів забезпечення якості?
- Які підрозділи відповідають за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти? Які повноваження вони мають, в який спосіб відбувається їхня взаємодія? Чим обґрунтований такий розподіл повноважень та відповідальності?

КРИТЕРІЙ 9 – ПРОЗОРІСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ

Прозорість та публічність виступають запорукою суспільної довіри до його діяльності та дозволяє пересвідчитися, що ЗВО дійсно виконує свою місію. Відкритість має також інструментальну цінність для інформування зацікавлених сторін про ті чи інші аспекти освітнього процесу.

9.1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Чи визначені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу? Чи вони є чіткими та зрозумілими? Яким чином забезпечується їхня доступність для учасників освітнього процесу?

9.2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проект із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Підкритерій 9.2 пропонує/вимагає від ЗВО оприлюднювати для громадського обговорення проекти ОП та змін до них на офіційному сайті не пізніше як за 1 місяць до їхнього розгляду, а також таблицю пропозицій після закінчення громадського обговорення. Ця вимога потрібна для того, щоб гарантувати можливість для стейкголдерів подавати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів

9.3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Підкритерій 9.3 стосується оприлюднення на вебсайті ЗВО інформації про ОП.

Як правило, на сайті має бути оприлюднена сама програма (її опис та зміст), а також описи та силабуси всіх ОК, включених до неї.

Обсяг інформації, що оприлюднюється, має бути достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

КРИТЕРІЙ 10 – НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ (ДЛЯ ОНП ТРЕТЬОГО РІВНЯ)

Якісна підготовка аспіранта до наукової кар'єри потребує створення середовища, в якому аспірант не працює відірвано від наукової спільноти над власним дослідницьким проектом, а здійснює науковий пошук у співпраці з колегами-дослідниками, наукові інтереси яких стосуються суміжних тем.

10.1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

передбачено чотири складові освітньо-наукової програми, кожен з яких націлений на набуття аспірантом певних компетентностей:

- 1) зі спеціальності,
- 2) із загальнонаукового (філософського) світогляду,
- 3) з блоку універсальних навичок науковця, зокрема вміння організовувати і проводити навчальні заняття, писати грантові пропозиції, застосовувати

інформаційні технології в дослідницькій діяльності, управління науковими проектами тощо,

4) володіння усною та письмовою англійською мовою.

Обсяг ОК у кредитах ЄКТС з кожного блоку визначається стандартом вищої освіти або (за його відсутності) самим ЗВО. Цілковита відсутність дисциплін з певного блоку є неприйнятною. Загальний обсяг ОП (всіх компонентів з усіх блоків) повинен становити 30-60 кредитів ЄКТС.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином забезпечуються всі блоки компетентностей, необхідні для повноцінної дослідницької та викладацької діяльності серед аспірантів?
- Як забезпечується підготовка до викладацької діяльності, до роботи в міжнародному науковому середовищі, до дослідницької діяльності поза академічним середовищем?
- Яким чином ОП забезпечує набуття аспірантами компетентностей з методів досліджень?
- Яким чином наукові інтереси аспірантів відслідковуються, і як забезпечується релевантність навчальних дисциплін темам досліджень аспірантів?

10.2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Підкритерій 10.2 встановлює вимогу, відповідно до якої наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) має відповісти напряму (тематиці) досліджень наукових керівників. Тому в контексті цього підкритерію експертна група повинна зіставити останні публікації наукових керівників із темами досліджень їхніх аспірантів та оцінити дотичність (релевантність) перших другим.

ЗВО (наукова установа) має заповнити таблицю «Відповідність тем аспірантів опублікованим працям їх керівників» (подається разом із відомостями про самооцінювання як додаток).

10.3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Виконання цього підкритерію може бути засвідчено звітами і публікаціями з проведених спеціалізованих конференцій, семінарів, колоквіумів.

Для засвідчення виконання тієї частини підкритерію, що стосується матеріально-технічної можливості виконання наукових досліджень, експертна група повинна оцінити матеріальний стан лабораторій та обладнання, а також наявність укладених угод із науково-дослідними

інститутами, сертифікованими акредитованими науково-дослідними лабораторіями, міжвузівськими науковими центрами в Україні та за кордоном, з якими співпрацює ЗВО, на базі яких виконують дослідження аспіранти.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Якою є усталена частота і форма періодичних презентацій та групових обговорень проміжних результатів досліджень аспірантів?
- Яким чином здобувачі вищої освіти забезпечуються доступом до лабораторного та іншого обладнання, матеріалів, Інтернету, наукової літератури, електронних журналів і спеціалізованих баз даних, – тобто, усього, що є необхідним для проведення відповідних досліджень?

10.4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільніх дослідницьких проектах тощо.

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання

- Яким чином забезпечується залучення аспірантів до міжнародної наукової спільноти за тематикою їхніх досліджень?

10.5. Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Суть цієї вимоги – наукові керівники повинні бути активними дослідниками за тематикою (напрямом), в якій/якому працюють їх аспіранти. Рекомендований мінімальний вимір активності: не менше ніж одна публікація у фаховому журналі раз на два роки (одноосібно або у співавторстві).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином можна пересвідчитися, що вчені, які призначаються науковими керівниками аспірантів, є активними дослідниками?

10.6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної добросесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної добросесності

Керівники і рецензенти досліджень аспірантів повинні мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років за тематикою (науковим напрямом), дотичною до дисертації здобувача, рекомендується впровадження практики перевірки на наявність академічного plagiatu саме цих публікацій (отже, тих, які опубліковані керівниками і потенційними рецензентами впродовж останніх 5-ти років).

Від ЗВО очікуються відповіді на такі питання:

- Яким чином ЗВО забезпечує реалізацію ефективних практик дотримання академічної добroчесності серед наукових керівників та аспірантів?
- Яким чином ЗВО реагує на виявлені випадки академічної недобroчесності серед наукових керівників та аспірантів?